

Dziecko 6-letnie w szkole: wyzwanie dla dziecka, rodziny i szkoły

marzec, 2014 r.

Katarzyna Meissner, Monika Małys

Instytut Psychologii

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wrażliwy opiekun, uważny obserwator, mądry koordynator – nauczyciel sześciolatek w szkole

Tutoring opiekuńczy

Kształtuje w nauczycielu:

- umiejętność dialogu z zachowaniem szacunku dla drugiej osoby
- kompetencje nawiązywania i budowania dobrych relacji międzyludzkich, planowanie i poszukiwanie rozwiązań
- elastyczność w realizacji planów, użyteczną w klasie zróżnicowanej pod względem wieku
- zachowanie własnej autentyczności w profesjonalnym realizowaniu zadań, bycie konsekwentnym, a zarazem elastycznym (dostosowanie się do możliwości sześciolatek)
- systematyczność, wyczuwanie i stawianie granic
- pełnienie funkcji rzecznika sześciolatka w szkole
- wyznaczanie granic swojej odpowiedzialności za dziecko poprzez współpracę z nim i jego rodzicami

Kształtuje w sześciolatku:

- samodzielność i odpowiedzialność
- radość czerpaną z rozwoju
- systematyczność, samodyscyplinę
- zdolność do podejmowania decyzji
- samoakceptację i poczucie własnej wartości
- otwartość i życzliwość dla innych i ich poglądów oraz wzrost zaufania
- odwagę w głoszeniu własnych pomysłów i poglądów

NAUCZYCIELU WARTO, ABYŚ PAMIĘTAŁ:

- być cierpliwym, rozsądnym, opanowanym
- pobudzać do działania, kreatywnego myślenia, wiary we własne siły
- cieszyć się z osiągnięć swoich podopiecznych
- być mediatorem – pośredniczyć między szkołą, domem, środowiskiem lokalnym
- dążyć do kompromisu – być partnerem dziecka w pokonywaniu trudności i wykazywać się empatią, gdy pojawią się problemy
- uczyć wrażliwości i właściwej kultury zachowania w każdej sytuacji
- dawać dziecku szansę poprawy, ukazywać drogi dojścia ku dobremu i ku zmianie
- być wzorem i przykładem postępowania dla dziecka
- być przygotowanym i zaakceptować fakt, iż praca może nieść niekiedy rozczarowanie i trud

Systematyczne współdziałanie dwóch najbliższych dziecku środowisk (rodzinnego i szkolnego) to podstawowy warunek jego pomyślnego rozwoju.

„Być tutorem to słuchać – wspierać – rozumieć”

Cel tutoringów: dostrzec talent i rozwinąć potencjał

Efektywna współpraca

szkoły i rodziców przekłada się na:

- zadowolenie dziecka z realizowania przez nie nowej roli – ucznia
- zadowolenie rodziców z tego, że dziecko dobrze sobie radzi
- postępy – nawet jeśli z początku wymagało to większego zaangażowania obu stron
- zadowolenie nauczycieli z efektów swojej pracy, radość dzieci i uznanie ze strony ich rodziców

Jeśli ktoś chce nauczyć Johna matematyki, musi znać matematykę i Johna

Tutorze, pamiętaj!

- **Słuchanie** ma pierwszeństwo przed mówieniem
- **Rozumienie** ma pierwszeństwo przed osądzaniem
- **Dzielenie się** ma pierwszeństwo przed pouczaniem

Tutoring rozwojowy

- forma edukacji oparta na **bezpośrednim** oraz **indywidualnym** kontakcie tutora z uczniem
- uwzględnia godność nauczyciela i podopiecznego
- wzmacnia poszukiwania ucznia, któremu towarzyszy tutor: mądry nauczyciel, służący radą i wyznaczający szlak poszukiwań

Wsparcie dla rodziców:

- **koordynowanie pracy między szkołą a rodziną** – dzielenie się spostrzeżeniami dotyczącymi sześciolatka – uwspólnienie wizji wychowawczej i metod prowadzących do realizacji celów
- **motywowanie i zwiększanie zaangażowania rodziców w rozwój dziecka** – rodzice są odpowiedzialni za wychowanie dziecka, więc niezwykle ważne są ich spostrzeżenia, pomysły
- doradzanie rodzicom – **odpowiadanie na pytania i wątpliwości**, które związane są z wychowaniem dziecka i jego nauczaniem w klasie pierwszej – uwspólnienie zakresu działań wspomagających rozwój dziecka
- kontakt z rodzicami polegający na **wymianie informacji o postępach i trudnościach dziecka** – stałe monitorowanie postępów, diagnoza trudności
- zwrócenie uwagi rodziców na możliwość konsultacji ze specjalistami (np. logopedami), organizowanie spotkań rodziców – zapoznanie ich z prawidłowościami rozwojowymi dzieci, z nowoczesnymi środkami i technikami uczenia się, ma to na celu **poprawę efektywności oddziaływań wychowawczych oraz wyrównanie różnicowego poziomu umiejętności dzieci w klasie pierwszej**

Praca nauczyciela w klasie sześciolatek to:

- stosowanie **zasady „wycofującej się pomocy”** – pozwala na samodzielność dzieci
- poznawanie **indywidualnych potrzeb, zdolności i trudności dzieci** oraz tworzenie klimatu przyjaznego dla rozwoju sześciolatka
- proponowanie zadań, które wymagają **pracy w zespołach** – zmiana ich składu i organizacji pracy w zależności od zadania i umiejętności dzieci
- **szansa uzupełnienia braków i ćwiczenia umiejętności** – nauczyciel nie pogania, nie porównuje z innymi, zachęca do tutoringów rówieśniczego
- **rozwijanie zainteresowań i uzdolnień** – rozmowy z dziećmi o ich postępach, różne formy eksponowania osiągnięć
- **dopasowanie formy pomocy do konkretnej sytuacji** – można udzielić informacji, pokazać sposób wykonania czynności, udzielić wsparcia emocjonalnego
- **wyrównanie** zróżnicowanego poziomu zdolności dzieci w klasie pierwszej

Tutoring to proces składający się z pięciu etapów:

1

Poznanie podopiecznego:
budowanie relacji (nawiązanie kontaktu służącego współpracy)

2

Odkrywanie potrzeb rozwojowych i wyznaczanie celów:
odkrycie, co należy zmienić oraz wzmocnienie gotowości do zmiany

3

Planowanie indywidualnego planu rozwoju:
określenie, jak ta zmiana ma się dokonać

4

Realizacja planu rozwoju:
pomoc podczas dokonywanej zmiany

5

Podsumowanie współpracy:
wyciągnięcie wniosków oraz informowanie dziecka o czynionych postępach

Plakat przygotowany na konferencję pt. „Dziecko 6-letnie w szkole: wyzwanie dla dziecka, rodziny i szkoły” współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.